

KIVI

Kivien uskomattoman runsauden vuoksi Palestiinassa kivi on aina heprealaisten käden ulottuvilla ja mielessä. Toisaalta alkukantaisessa ajattelussa ja kaikille ihmisille yhteisessä symboliikassa kivi, luja, kestävä ja painava, on voiman merkki. Nämä kaksi seikkaa yhdessä auttavat ymmärtämään, miksi Raamattu on käyttänyt kivien tarjoamia kuvia niiden eri muodoissa soveltaakseen niitä Messiaaseen.

1. Pyhät kivet ja Kristuksen alttari.. Pyhien kivien kultti, joka oli hyvin kehittynyt alkukantaisissa uskonnoissa, kiellettiin Israelissa. Naapurikansojen epäjumalanpalveluksen vaikutuksesta syntii kuitenkin esiintyy, ja varoitukset ovat tarpeen (3. Moos. 26:1; 5. Moos. 16:22; Jes. 57:6). Kun pyhien kivien käyttö irrotetaan epäjumalanpalveluksellisesta yhteydestään, se säilyy merkitykseltään enää symbolisena, ei maagisena, ja saa vaikuttavuutensa tuonpuoleiselta Jumalalta. Näin Jaakob pystyttää Beteliin pyhän kivipatsaan (1. Moos. 28:18 ff.); näin pystytetään kiviä (2. Moos. 24:4), jotka kuvaavat kahtatoista heimoa, jotka alttarin läheisyys pyhittää (2. Moos. 28:10, 21); ja näin hakkaamattomista kivistä rakennetaan alttareita, joiden kautta Jumala koskettaa maata ja pyhittää sen (2. Moos. 20:25; vrt. Matt. 23:19).

Kaikki nämä pyhät kivet, jotka ovat jumalallisen läsnäolon enemmän tai vähemmän vaikuttavia merkkejä, ovat Kristuksen kuvia: hänessä Jumala tulee läsnä olevaksi maan päällä. UT:ssa tähän viitataan (vrt. Hepr. 13:10; 1. Kor. 10:18), ja kirkkoisilla sekä liturgiassa ilmaistaan suoremmin, että Kristus samastetaan alttariin.

2. Muistokivi ja liiton pysyvyys.. Vaikka pyhän kiven ja muistokiven välinen ero ei aina ole kovin selvä, näyttää siltä, että muuttumattomuuden ja kestävyysajatus liittyy paitsi kiviin, jotka pystytettiin todistamaan sopimuksesta (1. Moos. 31:45–52) tai ikuistamaan kuolleiden miesten muistoa (Joos. 8:29; 2. Sam. 18:17), ennen kaikkea niihin, jotka palauttavat mieleen Jumalan ja hänen kansansa välisen liiton (Joos. 4:7, 20–24; 24:26), liiton, jonka laki on kirjoitettu kivitauluhiin (2. Moos. 24:12). Liiton pysyvyyden luonne on kuitenkin jollakin tavoin rapautunut joutuessaan kosketuksiin israelilaisten kanssa, joiden sydän on kova kuin kivi (Hes. 11:19), kunnes siitä on tullut tällaisen sydämen kovuuden ja kylmän ulkokohtaisuuden merkki. Tätä tilannetta vastaan uusi laki kirjoitetaan Hengen kautta lihaisen sydämen sisimpään, kuten Jeremia ja Hesekiel ennustivat (Jer. 31:33; Hes. 11:19; 36:26) (2. Kor. 3:3).

3. Erämaan kallio ja Kristus Pelastaja.. Erämaan kalliosta, josta Mooses sai veden virtaamaan, Paavali näki Kristuksen, joka saa pelastuksen elämää antavan veden kumpuamaan itsestään (1. Kor. 10:4). Näin Paavali liittyi paitsi rabbiinisiin tulkintoihin, joissa tämä kallio samastettiin kansansa mukana kulkevaan Jahveen, myös jatkoi koko VT:n traditiota. VT:n kirjoittajat ovatkin jatkuvasti mielellään muistuttaneet tästä Mooseksen ihmeestä (Ps. 78:15; Ps. 105:41; Viis. 11:4; jne.), sillä he olivat aivan oikein nähneet siinä toimivan Jahven laupiaan voiman, joka kykenee saamaan kuivasta, karusta ja elottomasta kivistä hedelmällistä ja elämää antavaa vettä; ehkä tämä kallio oli heille myös kuva Jahvesta, joka vuodattaa siunauksiaan (vrt. samassa merkityksessä Hes. 47:1–12; Sak. 14:8; Ilm. 22:1). Pyhä Johannes on ehkä antanut aiheen rinnastaa kallon veden kuolleen Kristuksen kyljestä kumpuavaan pelastuksen veteen (Joh. 19:34; vrt. Joh. 7:37 f.); monet kirkkoisat ovat esittäneet tämän rinnastuksen nimenomaisesti.

4. Kristus kulmakivenä ja kristityt elävinä kivinä.. Kristuksen tuoma pelastus toteutuu koettelemusten ja näennäisen epäonnistumisen kautta: ”Rakentajien hylkäämästä kivistä on tullut kulmakivi”, kuten Ps. 118:22 jo ennusti. Omiensa hylkäämänä, kuten hän ennusti murhaavista viinitarhureista kertovassa vertauksessa, Kristuksesta tulee kulmakivi, toisin sanoen rakennuksen perustus tai todennäköisemmin huipun pääkivi (Matt. 21:42 rinnakk.; Ap. t. 4:11; 1. Piet. 2:4, 7). Näin hän takaa pyhän temppelin yhtenäisyyden; hänessä Jumalan asuinsija rakentuu ja kasvaa (Ef. 2:20 f.).

Toisen vertauskuvan mukaan Kristus on järkkymätön kivi (Jes. 28:16; Room. 9:33; 1. Kor. 3:11; 1. Piet. 2:6), johon voi uskossa nojata, niin että uskovat liitetään elävinä kivinä hengellisen rakennuksen rakennukseen (1. Piet. 2:5; Ef. 2:21).

5. Kristus, kompastuskivi ja tuhon kivi.. Jumalan rakkauden ja pyhyiden ilmoituksella Kristus pakottaa ihmisen valitsemaan valon tai pimeyden. Ylpeille epäuskoisille hänestä tulee kompastuskivi (Jes. 8:14; Room. 9:33; 1. Piet. 2:8), pahennuksen kallio. Kristuksen viholliset murskataan lopulta; Luukas jatkaa kuvaa hylätyistä kivistä, josta on tullut kulmakivi: ”Jokainen, joka kaatuu tämän kiven päälle, murskautuu, ja se murskaa sen, jonka päälle se kaatuu” (Luuk. 20:17 f.). Ehkä tässä viitataan kiveen, jolla Daniel kuvaa Messiasta ja hänen valtakuntaansa, joka voittaa tämän maailman vallat: ”Äkkiä irtosi kivi, koskematta sitä kädellä, ja iski kuvapatsasta, sen rauta- ja savijalkoja, ja murskasi ne... Ja kuvapatsasta lyönyt kivi kasvoi suureksi vuoreksi, joka täytti koko maan” (Dan. 2:34 f.).

6. Jalokivet ja uusi Jerusalemi.. Loistava merkki siitä kunniakkaasta muutoksesta, joka odottaa uutta Jerusalemiä: pyhä kaupunki rakennetaan jalokivistä (Jes. 54:11 f.; Tob. 13:16 f.; Ilm. 21:10–21).

PL

Katso myös: → Alttari 1 – edifier II, III 1 – endurcissement – Pyhä Pietari – rocher I – Pahennus I.3 – temple – tete 1.4